

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDELYI ÉLET

Arad, 1933. XI. 11.
XXII. évf. 32. sz. — 20 lei

TARTALOM:

Vezércikk őszi hangulatban. — Irók a börtönben. — Mindenki adós. Nemcsak gazdádósságok vannak. — Kávéházi figurák. A nagyhangu háztulajdonos, — keresztretjénybajnokok és légvárákat építő mérnökök. — A reménység szigete (avagy: állehetségek vására.) — Hitelező, aki az adósaít magával akarta vinni a másvilágra. — A miniszter a sóhivatalba küldte a tanár urat. — Csillaghullás. Külvárosi énekesnő egy hajdan ismert színésznőből. — Hatóság elleni erőszak vádjába bukott a razzian elfogott talusi kislány. — Humor, film, stb.

L. Schutz

poszióárunagy-

kereske-

dés.

ARAD,

Bul. Regina Maria

Őszi ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít,
valamint gallérokat legolcsóbban fényez

KNAPP

v. Weitzer-u. 11 modernül berendezett vállata v. Magyar-u. 10

Mindenki lapja a hatoldalas
6 Órai Ujság

Ára **1 Lei**

Szerkeszti: FRANYÓ ZOLTÁN.

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. **Őszi öltönyök és kabátok.**
Trench-coat. Nem gyári áru! Minden darab saját készítmény.
Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel, Merkur bevás.-könyvre 6 havi hitel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes szám ára 20 lei
Magyarországon 60 fillér
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6 d.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000 lei, magánosoknak 600 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés oldalon 6 lei, — négyzetem.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szövegközi részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Szerkesztőség: v. Szent László-uca 2. — Telefon 520.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—10-ig, d. u. 4—6-ig. ARAD.

Kiadóhiv. és nyomda: v. József-fhg-u. Csanádi-pal.

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: Bucureşti, Cluj, Timişoara, Oradea, Brasov, Satu-Mare, Tg-Mures

Vezércikk

ősz hangulatban

(Arad). Hiszen igaz, hogy ősszel esni szokott az eső és ha az emberek nagyrésze nem is, de a költők már ismerik és megismertették az esős idők hangulatát, szépségét is.

Kényelmes a meleg szoba ablakából nézni a szürkén gomolygó felhőket, a nedvesen bólogató fákat, a víztől fénylő tetőket, van ebben hangulat és felébresztheti azt a bizonyos szolid nosztalgiát, amelyet a hervadás fölött könnyező esős őszi napok árasztanak, de az ázott uccákon, járdákon loholó emberekben nem kelt ilyen hangulatokat az őszi eső. A víz befolyik a lyukas cipőkbe, a kirojtosodott nadrágokat csatakossá teszi, felfröccsenti az uccák szennyét és tönkreáztatja a ruhát. Azokat a ruhákat, amelyek amugy is gyűröttek, régiek, viseltések és nincsen is remény arra, hogy hamarosan kicserélődjenek ujakkal. Az autobuszokon összezsufolódnak az ázott emberek és amint rosszkedvűen hallgatnak, párállanak a ruhák és árasztják magukból az életnek, a hányódásnak, a szegénységnek naftalinos, dohos raktárakra emlékeztető illatát.

Ha a robogó gyorsvonat ablakából nézi valaki a sűrűszövésű esőfüggönyöket, amint lebegnek a rótszinű tarlok fölött, amint a haldokló erdők barna csendjére ráborulnak a párák és ha közben napsütéses tájak felé, vagy vidám vadászlakomára valahová, akkor szép és hangulatos lehet az őszi eső.

De sáros, falusi dűlőutakon mezitláb csupogtatni a hideg sarat és bandukolni falusi vályogházak sötétje felé, vagy a városban kódorogni lyukas cipővel, ázott ruhával a csatáros járdákon, uccákon, abban valóban nincs hangulat, csak szomorúság.

Esik kitartóan egész nap és az emberek ázottan, rosszkedvűen bandukolnak a tél felé...

Írók a börtönben

(*Temesvár*) Mostanában történt, hogy Temesvárott rablótámadáson értek egy fiatal költőt. Hogy költő volt, az csak akkor derült ki, amikor a rendőrségen védekezését előadta. „*Becsületes akartam maradni — mondotta —, de senkinek sem kellett a tisztességem, hiába ajánlkoztam akárhol. Egész kötetre való verset irtam össze, a Szerzők Egyesületénél is jártam, de hiába. Nem ütött be a költészet, kénytelen voltam tehát ott keresni pénzt, ahol lehetett. Különben — folytatta — nem is olyan veszedelmes az, amit csináltam. Hiszen volt egy francia költő is, nem jut eszembe a neve, arról azt halloztam, hogy talán gyilkolt is...*“

A temesvári műkedvelő poéta, aki egyébként szívhezszóló vallásos verseket vetett papírra, alighanem Verlainere gondolt, amikor ezeket a szavakat mondta. De kívülük egész sor olyan írókat mutat föl az irodalomtörténete (jobban mondva az a fejezet, amely az irodalomtörténetből kimaradt), — akik valamilyen oknál fogva összeütközésbe kerültek a büntetőtörvénykönyv egyik vagy másik paragrafusával. Nem gondolunk itt természetesen azokra, akiket politikai vagy sajtóvétségekből kifolyólag ítéltek el hosszabb-rövidebb szabadságvesztésre, hiszen ha ezeket mind föl akarnók sorolni, egész kötet sem volna elegendő. Ezuttal csak a közönséges bűncselekményekkel vádolt írókról van szó.

A régiek

Közülük Verlaine esete egyike a legérdekesebbeknek. Verlaine Brüsszelben féltékenységből rálőtt Rimbaudra. Az ügy háttérében valami Wilde-féle beteges féltékenységi rögeszme állott. De voltak egyéb esetek is. Ugyanez a Rimbaud bíróság előtt állt csempészés vádjával. *Mirabeaut* házasságtörésért ítélte halálra és a halálbüntetést csak nagynehezen változtatta át a kegyelem hosszú börtönbüntetésre. *Marquis de Sade* pedig csekély tizenhárom évig ült börtönben, mert egy Marseilleben rendezett bál alkalmával

kőrishogárpor pasztillákat szervirozott föl nem tulajdonosan szívesen látott vendégeinek és ettől a csemegettől sokan meghaltak.

Külön fejezetbe tartozik *Francois de Villon*, a legnagyobb francia poéták egyike, akinek versei még ma is közkezen forognak. Csodálatos kettősség rejtőzött Villon életében:

diák volt a párizsi egyetemen és ugyanakkor vezetője Párizs alvilági rablóbandájának.

Utóbbi minőségében azután a legcifrább és legveszedelme-
sebb kalandokba keveredik. A legveszélyesebb az volt, ami-
kor egy falujabeli leánynak udvarolt, azonban sikertelenül,
mert a leány szivesebben fogadta Sarmoise tisztelendő ur
udvarlásait. Villon egy napon annyira felbőszült versenytársa
ellen, hogy késő este egy sötét uccasarkon megleste a papot
és el akarta verni. A pap azonban erősebbnek bizonyult, erre
Villon végső kétségbeesésében fölkapott az uccáról egy ha-
talmos követ és ellenfelére hajította. A pap rögtön összeesett
és meghalt, Villon pedig menekülni volt kénytelen. In contu-
macian halálra ítélték, az ítéletet azonban nem hajtották végre,
mert tán már abban az időben is csak az elfogott gonosz-
tevőket akasztották föl. Villonnak pedig eszeágában sem volt
a biróság rendelkezésére bocsátani magát. Sokáig nem hal-
latszott róla semilyen hír, néhány év múlva azonban a na-
varrai kollégiumban végrehajtott betöréssel kapcsolatban
ismét szerepelt a nyilvánosság előtt. Villonnak nagy szeren-
cséje volt, hogy közben trónra került XI. Lajos, aki általá-
nos amnesztiát hirdetett, mert különben alaposan ráfizetett
volna a gyanus kiruccanásokra. Nemsokára azonban ismét
betört és ismét rabolt, az országoton vándorokat fosztott ki
és ismét csak a véletlen mentette meg az akasztófától: tiz-
évi száműzetésre ítélték és ekkor végleg eltűnt. Senki sem
tudja, hogy hová.

Az ujak

Nem kell persze a messi multba visszanyulnunk irói
bűncselekményekért. Emlékeztetés még, hogy *Georg Kaisert*
azzal vádolták, hogy fiatal korában ezüstkanalakat lopott és
ez a vád azóta ismételten fölmerült. *Theodor Dreiser*, az
„Amerikai tragédia“ híres szerzője maga írt vagy két esz-
tendővel ezelőtt egy amerikai lapban hatalmas cikket, amely-
nek a címe: *Igen, én loptam volt*“ és abban elmondotta,
hogy életében valóban volt egy sötét epizód: fiatalkorában
attól a cégtől, ahol alkalmazásban állott, huszonötezer dollárt
ellopott és azzal eltűnt. A cég azonban nem tett följelentést.

Ugyancsak Amerikában 1930 elején gyilkosságért halálra
ítélték és villamoszékben ki is végezték egy *Robert Blake*
nevű író. Halála után egyik newyorki színház előadta a ki-
végzett író hátrahagyott szindarabját, amely — igen stil-
szerűen — a halálbüntetés eltörlését propagálja...

A legujabbak

Európai esetek: Párizsban nemrég egy *Francois Roche*
nevű író tragikus kalandba keveredett.

Detektívregényt akart írni és hogy jól megfeleljen
feladatának, igyekezett az alvilág bizalmába be-
férkőzni.

**Terjessze az
„ERDÉLYI ÉLE T“-et!**

Ez a törekvés jobban sikerült, mint ő maga gondolta: rövidesen ő is gonosztevővé vált. A börtönben azután meg-irhatta a regényt.

Az utóbbi évek folyamán is elég gyakori a közönséges bűncselekményekkel vádolt írók esete. *Peter Martin Lampel*, az ismert német drámaíró vérbírósági gyilkosság címén került a börtönbe. *Karl Strecker* 70 éves író és nyugalmazott őrnagy, az egyik legnagyobb német napilap színhási kritikususa pedig biztosítási csalásért bűnhődött:

50.000 márkára biztosította a villáját és azután fölgyújtotta, mert nyomasztó anyagi helyzetéből nem talált más kivezető utat.

Arne Dvorak cseh író tatonaszabadításért ültették a vádlottak padjára, *Remarque* pedig, a „Nyugaton a helyzet változatlan” híres írója nagyon aktuális bűncselekménybe keveredett; mintegy másfél évvel ezelőtt 30.000 márka pénz-büntetésre ítélték a devizarendelethez ütköző kihágások miatt. Arra is jól emlékeznek még az irodalom barátai, hogy milyen kellemetlen hajsza középpontjába került a nemrég elhunyt *Meyrink*, a „Gólem” írója. Azzal vádolták, hogy

a bajor király törvénytelen fiának adta ki magát és hogy spiritiszta szeánszokon ugratta be ismerőseit tőzsdejátékba,

viszont a reábizott pénzeket a maga céljára fordította. Amellett *Meyrink*nek ez nem is első ügye volt, mert még fiatalabb korában magánbankházat nyitott, amely összeomlott és a bukás jónéhányévi börtönt jelentett az író számára.

Persze, közelebbi példákat is lehetne fölhozni, de arról talán majd más alkalommal. Annyi bizonyos, hogy a művész is alá van vetve az emberi gyarlóságnak, ugyanugy, mint bármilyen közönséges halandó. Több mint száz évvel a pszichoanalízis megalapítása előtt állapította meg egy híres német író, hogyha

Shakespeare nem írta volna meg híres drámáit, akkor minden bizonnyal a világtörténelem egyik leghirdettebb gyilkosává vált volna...

(Dr. K.)

— Mi értelme volt annak, hogy a Galló-ügyből kifolyólag a Fonciera, Franco-Română és a Steaauromână megneftámadási szerződést kötöttek?

Kohn és Grün halálos ellenségek, de egy napon mégis karonfogva mennek végig az uccán. Másnap Kohn megkérdezi a barátja:

— Hogy lehet az, hogy a legnagyobb ellenségeddel, a Grünnel karonfogva jársz? Hiszen az a legszivesebben lelökne a harmadik emeletről!

— Nekem mondd? — feleli Kohn — hiszen ép azért megyek vele karonfogva.

Mindenki adós,

Nemcsak gazdaadósságok vannak

(Arad.) Egy ismert földbirtokos szájából hangzott el a keserves megállapítás: A mezőgazdasági munkások bérei lezártak a megélhetés mélypontja alá. Megdöbbenő és megdöbbentő látvány volt — mondja informátorunk — hogy az idei mezőgazdasági munkákat nagyrészt ruhátlanul végezték a munkások, rongyokban, meztláb, mert silány bérükből munkaruhára sem tellett.

Nem, nem tellett ruhára, de még élelemre sem. És ha a félhivatalos lapok és félhivatalos közgazdászok a bukaresti sajtóban fenn hirdetik is, hogy az idén kisebb az inség, mert jobb volt a termés, az igazság és tessék szó szerint venni, a *meztelen igazság* az, hogy iszonyatos, elviselhetetlen, Dante „Inferno“-jába illő nyomoru tél elébe megyünk.

A falun már alig van élelem, mi lesz itt az új aratásig? Itt és más városokban már előzőnlik a tömegmenhelyeket a hajléktalanok. Már csak az az étel jut a gyermek — értsék meg, a gyermek — gyomrába, amit a jótékonyági akciókból kap. Itt az inség, itt a nyomoruság, itt van a hőmérő esésével és amire megfagy a föld és lehull az első hó, kibontakozik egész elviselhetetlenségében.

Mi is javított volna a helyzetet? Kormányunk számára egyetlen központi kérdés van: a *gazdaadósságoké*. Ezen a területen élődik ki minden szociális gondoskodás, minden mentő, javító kísérlet, mintha más társadalmi rétegek elégedetten és jólakottan, duruzsoló kályha tüzénél, disznótoros vacsorák vidám hangulatában, meleg bekecsben, gondtalanul várhatnák a telet.

Mondják, hogy nálunk Eldorádó volna. Gondtalan, vidám nép hazája. Nincs itt szükség semmiféle rendkívüli intézkedésre, meg minden a maga útján, az élet szekere olajozottan fut, nyikorgása nem zavarja a kényes füleket. Igen, nálunk

Hölgyeim!

A bundasaison közeledik. A bundák divatszínekre való festését, régi szőrmék felrissztését vállaljuk, vörösrókából ezüst és kékrókat készíttük szakképzett vegyész-mérnök vezetésével

„S T A R“ első román prémfestőde

MAIROVITZ IMRE

Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-uca) 14 szám.

van az új Eldorádó. De nem mindenkinek az. A gazdavédelem az egyetlen pozitív cselekedet, megóvjá a földet — és benne elsősorban a protekciókat — minden széttöredezés, minden megsemmisülés elől. Nem is *gazdasági* tett tehát, hanem *politikai. konzerválása az ényészetnek, állandósítása a mulandóságnak.*

És boldogság szigete van itt bankok és ipari kapitalisták számára. Nagyok az adók, igaz, de viszont megfelelően kicsinyek a szociális terhek. Drágák a boltbérek, ez való, de annál alacsonyabbak a munkabérek. És nincs főfájás, nincs átszervezés, nincsenek azok a kétségbeesett kísérletek, amelyekkel a külföldi kapitalizmus valahogy át akarja menteni magát, itt simán fut minden, gyarmati munkamódszerek, gyarmati munkabérek és — gyarmati kamatok könnyítik a bank és ipari kapitalizmus helyzetét.

Ám lépj ki a bank forgóajtáján, ki az életbe, a jólét törvonalai azonnal eltűnnek és helyet adnak más képeknek.

Láthatod a *munkást*. Heti három-négy napon át dolgozik, tiz-tizenkét lei órabérért, heti öt-hatszáz leies keresetért. Látni fogod, amint mindent, mindent felhagyott már, ami az emberi létre emlékezteti. Láthatod kihűlt tüzhelye rongyai között. Vagy ha nem szereted és nem bírod a nyomor proletár-izű emlegetését, ám fordulj szemekkel a *dolgozó középosztály felé*. A kereskedő és az iparos, akinek még nyitva van a boltja, váltókkal és lejáratokkal, nem fizető vevőkkel és pénzüket hajszoló hitelezőkkel, kiméretlen háziurral és kontingentálással, amíg el nem esik a szegénység mezején.

Láthatod az *ügyvédet*, az igazság bajnokát, akin mostanában valami furcsa örület vett erőt. Nem csak nálunk, — mindenütt. Meg akar halni. És ügyvédek tucatjai vándorolnak a halálba, mert nem fizethetnek kamarai tagdíjat, mert nincs kliensük, mert elfogyott a pör és nem folyt be a perköltség. Láthatod az *orvost*, házbérgonddal, amikor eladja műszereit, leszerelt telefonnal, elárverezett butorokkal. A *köz- és magántisztviselőt*, amint a mindennapi élet keserves gondjaiban vergődik.

És ezek a *dolgozók*.

Azt aztán végleg ne kérdezd, hogy hogyan él a *munkanélküli*. Ne kérdezd, mert nem kapsz feleletet. Dosztojevskij tolla is gyöngé volna arra, hogy erre választ adjon. Ne menj a vendéglők felé, ahol hulladékok után vadásznak, ne nézd az uccát, amely tele van koldusokkal. ne tekints a nyomor-telepekre, mert ha van szíved — nem bírja ki, — ha van lelkiismereted, fölkiált, hogy így nem mehet tovább.

Inséges ősz van és illenék, hogy a sorsintézők meghallják az inség szavát, tudják meg végre, hogy *nemcsak gazdaadósok vannak*. Itt *mindenkí adós* és úgy érzi, hogy életét, ezt a meztelen életet is hitelbe veszi valahol. És a *hitelek elfogytak*, a boltos tovább nem vár, az *életet nem lehet prolongálni*. Nagyméltóságu kormány, magasztás bankokrácia és fejedelmi ipar : cselekedni addig, amíg nem késő!

Kávéházi figurák

A nagyhangu háztulajdonos, — kereszt-rejtvénybajnokok és légvárakat építő mérnökök

(Arad). A Dácia kávéház egy sarkában ül egy közismert háztulajdonos. Ruhájának szabása olyan, mintha valamelyik élclap egyik torzképe alapján készítette volna el a szabó. Rengő tokája alatt valósággal ellapul a gallér, amelyből bizarr ellentétként csaknem cipőzsinorvékonyságu barna és lilacsikos nyakkendő kunkorodik a jókora halmot jelentő pocak fölé. Lábát kifelé tartva tud csak elhelyezkedni a pamlagon és jóérzéseinek úgy adja jelét, hogy kurta végtagjait s annak végén a duplatalpás, szélesorru, amerikai cipőt mintegy üdvözletként lengeti a világnak.

Valóságos husháj hegy és bedagadt apró szemének golyóit csak a sokdioptriás, aranykeretes pápaszem teszi láthatóvá. Tömpe, husos ujjával nagykörülmenyesen botorkál végig az étlap fogásain és egy egy jónak talált falatnál, megfelelő ideig tartó lábringatás után, elmereng és szárazon belecásmsog a levegőbe. Végül is az angol bélszinnél állapodik meg, de kiköti, hogy a körzétként kapott burgonyapürére jó zsiros szaftot öntsének. A mustárból is jókora adagot ken ki a tányérra. Azután az étkezés élvezetének minden látható külső jelével és hangjával elfogyasztja a húst, ami után dupla adag főtt tésztát kér és mindezek mellé egy korsó sört fogyaszt. Majd a fekete után rágyújt a trafikosnő legszebb, legszőkébb szivarjára és hunyorgó pislogással, elégedetten lát neki, legalább tiz fogvájó elpusztításával szája kitisztításához. Mindezek után fujtat egyet és ilyen hangot hallat, mint: pöhhh.

Vastag pecsétgyűrűjét odakocogtatja a kriglihez és a fizetőt kéri. Gyüretlen ezerleiest halász ki tárcájából és öt-száz lei erejéig ezüst százalékeseket kér. Amikor a fizető artizstaügyességgel, két mozdulattal elébepörgeti a visszajáró érmeket, olyan lelkiismeretességgel, mint ahogyan a vacsorát elfogyasztotta, a pénz vizsgálatához kezd. Nem csekély erőlködés árán, hátsó zsebéből kiemel egy vékonyra csiszolt márványdarabot és minden egyes ezüstpénzt kétszer-háromszor megpenget rajta. Ha jó a csengés, fejét a megegyezés jeléül egy kissé oldalt hajtja, mint aki élvezi az ezüst hangját. Végül is megnyugvással söpri be a pénzt és az addig feszes

HIRDESSEN
az „ERDÉLYI ÉLET“-ben!

— Torokfájásnál öblögesse torkát „Diana“ sósborszesszel, ezzel megelőzi a fertőzést.

vigyázzban álló főpincérnek kegyesen öt leit kiutalva, elbocsátóan int, de hozzáteszi mély, recsegő hangon:

— Engem ugyan nem csap be...

* * *

Egy másik boxban három fiatalember és két leány ül. Ha messziről nézi őket a be nem avatott, azt hinné róluk, hogy valami titokzatos szekta tagjai, akik különös áldozatot mutatnak be. Szemük felmered a menyezet mintáira és közben a szájuk állandóan mozog, mintha valami bűvös varázsigeiket mormolnának. Közben vérmérsékletük szerint egyikük az asztalra üt, a másik a homlokára, hogy a következő pillanatban lehajoljanak az előttük fekvő papirosra és a ceruzával néhány jelet irjanak. Ez így megy órákig.

Ők jelentik a keresztretjvény börsét. Ujságostól és pincérektől kapják a keresztretjvényeket. Akkor azután nem nyugodnak, amíg a fehér kockák meg nem telnek a megfejtést jelentő betűkkel. A fiatalemberek aktatáskákat cipelnek, tele atlaszokkal és lexikonokkal. Ez a munka azzal végződik, hogy tintát kérnek és a szelvények gondos körülnyirása után, amit a leányok végeznek el manikürollóikkal, megborítékoznak az elkészült megfejtéseket és mint akik jól végezték dolgukat, nyújtóznak egyet. Olyan fáradtak utána, mintha követ törtek volna.

— Ez jó volt — ujitja föl a fogaskérdést az egyik: „Zagorai nagyzsupán, a nemanjidák őse, akinek leánya Vak Béla felesége lett.“

Nevetnek rajta. Mi az nekik, edzett retjvénybajnokok-oak. Egyikük, korelnök, jegyzőkönyvet vesz elő, amelyben nyilvántartják a különböző lapok pontversenyeit és áhítattal sorolják el, mi mindent nyerhetnek telehálótól rádióig, termoszpalactól likórkészletig. Hárman állástalanok, különben valamennyien tisztviselőfélek. Egyikük már két hétig nyaralt, mint keresztretjvényfejtő bajnok — ingyen.

* * *

Az egyik asztalon, a billiárdok közelében, fejsóválva áll meg a takarítóasszony. A szép, tiszta márványlap tele van firkálásokkal. Két mérnök ült itt legutóbb, kapuciner mellett. Olcsó cigarettát szívtak, de a zsebük tele volt ceruzával. A Dáciába járnak állandóan. Fejükben rajzanak a tervek és ötleteiket, amelyeket nem valósíthatnak meg a kőművesek, napról-napra odaálmodják a palatáblát jelentő márványlapra. Huzzák-vonják a vonalakat, lelkesen vitatkoznak, számolták az anyagárát, léghőméterekkel dolgoznak, a helyiségek minél gazdaságosabb elrendezésén törnek az agyukat, fő a fejük, hogyan lehetne minél kisebb költséggel családi házakat építeni és amikor távoznak, a takarítóasszony félpohár vizet loccsant nagydühösen az ákombákomokra és a mosogatórongy nyomán szertefoszlik minden álom.

**Hirdessen az
„ERDÉLYI ÉLET“-ben!**

A reménység szigete —

avagy: tehetségek és áltehetségek vására

(Kolozsvár). Az olvasó bizonyára eltűnődik kissé a furcsa cím láttán s talán kutatni is kezd emlékezetében, vajjon hol is hallhatta, merre is lehet ez az ismerősnek hangzó csodasziget.

Én azonban segítségére sietek és megnyugtatom, ne törje fejét és bizony hiábavaló fáradság is lenne, akár Ausztráliában, akár az angol gyarmatokon keresni az emberiségnek ezt az illúziószigetét. Ellenben ráérő idejében sétáljon el abba a kávéházunkba, ahová művészeink s a jövő reménysége járnak. Ez a reménység szigete.

Életek indulnak itt meg és törnek ketté; vágyak, illúziók, álmódzások nyernek prózai és reális befejezést. Fialatok, nők, férfiak, talán tehetségesek is, várják sorsuk jobbrafordulását. Az élet tengeren zátonyra futott öregek itt húzódnak komor, irigy gondolatokba merülve, átkozva azokat, kik életük fonalát fonják, vagy letargikusan megnyugszanak abban, hogy az emberek félreismerték és így nem fedezhették fel őket. Mindegyik meg van győződve a maga erős és „őstehetségéről”. És a nap-nap után megjelenő faradt arcok néha ujakkal szaporodnak. Élik a maga külön életét külön szokásokkal, talán külön erkölcsi felfogással, de végtelen emberi szenvedésekkel. Bármennyire is megtépázta őket a sors, bármennyi pofont is kaptak az élettől, nagyrészüik mégis bizik és reménykedik, tán maga sem tudja, hogy miben.

A művészvilág számkivetettjei ők, a művészet proletárjai, akik felfedezést, arriválást várnak a kávéházban nyugodtan, gond nélkül iszogató „beérkezettektől”, a „mesterektől”.

A legutóbbi artista vizsgára is felvonult több, mint fél-száz. — hátha sikerül. A legkülönbözőbb fajtájú embereket láttuk, kezdve a cigányzenésztől, az állásnélküli görlig és a kávéházi asztalok körül a lecsuszott színházgazdától a dzseszdobosig.

Ez a kis sziget valósággal nyüzsög az élettől a késő délutáni órákban. Egy hórihorgas, művészajú fiatalember, piros, lelkes arccal szaval valamit, nem törődve a fejét csó-

Szerdán, november 8-án megnyílik bridge, rómi szalon

CAFFE RESTAURANT CENTRAL

Központi szálloda épületében, bejárat a volt Salacz-uccából. Buffet, hideg és meleg ételek, italok. Igen olcsó árban, figyelmes kiszolgálás.

váló idegenekkel és zavartalanul dörgi a hamleti sorokat:

— „Lenni vagy nem lenni, ez itten a kérdés“.

Egy alacsony jókedélyű bácsi, nyilván valamikor kó-
mikus, közbevág:

— Ugy van, Pista, helyes, mondjuk, a kérdést eldön-
töttük azzal, hogy lenni, de miből fogunk máma vacsorázni
s holnap ebédelni — fejezi be rimelve, miközben a hallga-
tóság harsány kacagásba tör ki. A művészhaju megsértődik
s le is hordja barátját, hogy zavarja őt, de azután nem tö-
rődve senkivel és semmivel, újra szavalni kezd.

Mellettük egy sima frizurájú férfi áll csomóra kötött
nyakkendővel. A filmről tart szakszerű előadást. A többiek
pedig, akik őt körülállják, lélekzetüket visszafojtva figyelik.
Az egyik kis hallgató, „titkos“ Greta Garbó-jelölt, szerelme-
sen felsóhajt s odasugja egy fiunak:

— Meglátod ez lesz a nagy Rudi (Valentino) utódja!

Itt állnak különben a legjellegzetesebb figurák. Kivénhett
Romeók, ványadtarcu Juliákkal, színészek és „színésznők“,
álköltők és álhírlapírók, táncosnők, szerződésnélküli kardaye-
lők és akrobatikus táncosok.

Hátul, egy másik csoportban van a „cigánybörze“. Egy
nagyhasu primás éppen tagokat szerződttet:

— Te brácsás vagy?

— Na és tányérozás? — kérdi a megszólított. — Hány-
szor van tányérozás?

Aztán megkötik a szerződést, kezét fognak.

Lassan beesteledik s kezdetét veszi a város éjszakai
élete. Ismerős pincérek sietve jönnek-mennek és a korzót el-
lepik az éjjeli nők...

Hitelező,

**aki az adóseit magával akarta vinni
a másvilágra**

(Arad). A tanácselnök olvassa: „Nekem már mindegy,
leszámoltam az életemmel, de hogy egy adósomat is magam-
mal viszem a másvilágra, annyi szent. Fizese-
sen tehát, amíg nem késő, ámen“.

A tárgyalóterem közönsége mosolyogva
hallgatja a különös levelet, amelyet egy füsze-
res írt egy tisztviselő feleségének, aki tartozott
neki. Különösen a levél befejezése, az *ámen*
szó tetszik a közönségnek.

— Maga írta ezt a levelet? — kérdi az elnök.

Beismeri, hogy ő írta. Egyébként nem látszik füszeres-
nek a vádlott, mint ahogy most nem is az, nadrágja, cipője
tele van vakolattal, a keze is, látszik rajta, hogy valahol
épületen dolgozik.

— Nem így akartam én, kérem írni, nem is gondoltam
komolyan, de nagyon el voltam keseredve. Nem volt egy

leiem se, nekem pedig nagyon sokan tartoztak és nem fizettek — mondja.

— Miért éppen M.-nak írta ezt a levelet? — kérdi tőle az elnök.

— Mert ő tartozott a legtöbbel, kétezeregyszáz leiel. És nem akart fizetni, azért — válaszolja.

— Tudja, hogy ilyen súlyos fenyegetésért fegyházbüntetés jár? — kérdi az elnök.

A vádlott nem felel, bizonytalannal nem gondolt ilyesmire, amikor megírta az ámenes levelet. Csak arra gondolt, hogy jött a szállító és nem tudott neki fizetni, kérték a házbért, jöttek az ügyvédi felszólító levelek, M.-né pedig és a többiek nem törlesztették az adósságukat. Hiszen gyakori eset, hogy az adósok nem fizetnek, hanem a nagyobb kereskedők be is rendezkednek erre annyira, hogy az ilyen adósokhoz intézendő felszólító leveleket előre kinyomtatják a sablonos megfogalmazásban, hogy „könyveink átnézése alkalmából láttuk“ ésalóbbi. A vádlott azonban, a szegény tönkremenés előtt álló külvárosi fűszeres, ugylátszik, nem ismerte az ilyen társadalmi szokásokat, hanem nagy elkeseredésében leült és megírta a maga egyéni ámenes levelét, ami miatt idekerült a törvényszék elé.

M. né is kihallgatják. Gyászruhában, fátyolosan áll a bíróság elé és beismeri, hogy nem fizetett, noha tartozott.

— Nagyobb összeget vártam, de nem kaptam meg, azért nem fizethettem — mondja némi szegyenkezéssel és valószínű, hogy ez a várt nagyobb összeg összefüggésben lehet a gyászruhájával, valami örökséggel, amiben csalódott, mint ahogy mostanában már a várt örökségek legtöbhnnyire csalódást okoznak.

— Ne tessék megbüntetni ezt az embert, én nem haragszom rá — mondja M.-né, akit azonban megnyugtat az elnök, hogy az ilyesmit hivatalból üldözik és inkább jobban tette volna, ha nem szalad a rendőrségre, hanem fizet a fűszeresnek.

Egyhónapi fogházra ítélik a vádlottat, aki megfélebbezi az ítéletet. Szemrehányóan végignézi a gyászfátyolos aszszonyt, aki gyorsan kisompolyog a tárgyalóteremből.

— **Hogy lehet az, hogy a Galló-féle perben szerepet játszó biztosítók egyike másika ahelyett, hogy meglapulna, még neki áll feljebb?**

Kohn elmegy az operába és előadás közben — nyilván valami rosszat ehetett — rettenetesen kellemetlen dolog történik vele.

A szomszédja néhány pillanatig szimatol erre-arra, aztán rászól Kohnra:

— Hallja, ez maga volt.

Kohn erre meglehetősen szemtelenül kidülleszti a melét és azt mondja:

— Igen. Na és?

A miniszter

a sóhivatalba küldte a
tanár urat

(Bukarest.) Lihegett a fáradtságtól. Ez a fáradtság nem a lépcsőket mászó, nem a zsákokat cipelő, nem a kánikulában arató ember fáradtsága, hanem az étellel viaskodó ember fáradtsága volt.

— Tessék helyet foglalni tanár ur.

— Nagyon köszönöm — mondta és lerogyott.

— Hogy megy az üzlet?

Micsoda? A tanár urtól üzletet kérdezni? Nem bolondság ez? De igen, bolondság, olyan bolondság, mint maga ez a mostani élet. Mert tetszik tudni, — a tanár ur most nem klasszikus fizológiával bajlódik, hanem pótkávéval. Talán a görögpótlót tetszik érteni? ... Istennyilát, a cikoriát, a pótkávéért. A tanár ur pótkávéét ügynököl. Á á á á h!

Sohse tessék ezen ajuldozni; furcsa világot élünk. Senki sincs most a helyén. Ugy van, még az a kegyelmes ur sem. A tanár ur pótkávéét ügynököl a gépészmérnök urral. No és mit csodálkozik azon, hogy abból az urból meg kegyelmes ur lett, — illetve lehetne, ha nálunk ilyesféle rangok léteznének.

A tanár ur megpihent, már beszél is.

— Kérem, ez semmi. Ügynökölök, de legalább eszem. Ha nem ügynökölnék, mit enném? Legfeljebb a diplomámat rághatnám. Szóval, rendben vagyunk. Volt úgy, hogy nem voltam rendben. Három napig nem ettem, mert nem volt mit. Tessék nézni, ekkora fizikum, mint az enyém, ha éhes, nagyon éhes. Megütöm a mázsát és Európa-bajnok is lehetnék. Ugy koplaltam, hogy lázas lettem tőle. Mit csináljak? Gyilkosságot vagy öngyilkosságot? Tépelődtem. Gyűtt a postás. Levelet irt az apám. Azt mondja:

— Fiam, erigy föl a képviselőnkhez, aki most miniszter, hátha csinál valamit az érdekedben. Mondd neki, hogy én mindig rászavaztam.

A tanár ur elmosolyodik.

— Vidéki naivítás! O, én kedves, édes, egyetlen és együgyű apám! Te úgy gondoltad, hogy én beállítok a miniszterhez és az mindjárt kitalál valami állást a számomra. Igen, ki kell neki valamit találnia, mert hiszen amit eddig már kitaláltak, azt már be is töltötték. Valami kézzelfogható kitalálással kell mennem a miniszter urhoz. De mivel? Ezzel is

készen voltam. Tessék engem egy barátja fénymázgyárába, az ügynöki karba, besegíteni és én majd felvirágozom!

A tanár ur folytatja:

— Bizony az öngyilkosságom előtt bekopogtattam a miniszter urhoz. Hivatkoztam az apám érdemeire és a diplomámra és sikert értem el: a miniszter ur ajánló sorokat adott a gyár cégvezetőjéhez. Bemutakoztam.

— No és? — kérdezte a cégvezető.

— Itt a miniszter ur levele.

Átvette, ránézett és aztán...

A tanár ur lélekzetet vett. Aztán rámordított.

— Mars kifelé! Honnét teremtek én magának állást, még ha a miniszter kívánja is? Hát ki vagyok én?! Sőt hivatal?!

És mehettem a viznek. Nem mentem. Mielőtt öngyilkos leszek, ezt a piszok gyárat bepanaszolom a minisztériumban. Szaladtam a miniszterhez, akire édesapám szavazott. Nem fogadott. Valami șef de serviciu-hoz utasítottak. Helyes. Ott, nála, előtte zokogtam el sorsomat:

Ugyan, kérem! Azt hiszi, hogy ilyesmire van időnk? Menjen, fiatalember, a dolgára!

Innen is úgy kirepítettek, mint a gyárból. És mentem. Nem a viznek, nem. A véletlen, a szerencse segített. Egy cikoria-ügynök barátom megetetett és besegített a cikoriagyárba ügynöknek. Nem döglöttem éhen a diplomám mellett.

Csillaghullás

Külvárosi énekesnő egy hajdan ismert színésznőből

(Vagyvárads). Én bizony sohase hittem volna, hogy ez nemcsak a Mikszáth-novellában, hanem az életben is igaz, hogy mindenki „lépik” egyet (esetleg kettőt vagy tizet), persze lefelé, egyenesen lefelé. Ámbátor mostanában, amikor eddig hihetetlen dolgok mindennapi jelenségekké egyszerűsödtek, nagyon sok ember lépik egyet... nagyon sok, de hogy mindenki... Erre csak most jöttem rá, itt az uccánkban, amikor vérrel, izommal és ideggel fölsallangozva lépett elém a bizonyosság. Mert ha már „Ó” is, akkor csakugyan mindenki...

Mindenki lépik egyet...

„Ó” ott énekelt egy ócska udvar mélyén, a büzben és szemétben, illetőleg úgy csinált, mintha énekelt volna. Halálos unalommal kusztak ki belőle a hangok, mintha félig agyonvert kigyók lettek volna és az utolsó taktust úgy nyomta ki magából, annyi göggel és lenézéssel a hallgatók és az egész világ felé, mintha csak azt mondta volna, hogy nesztek, ezt még utánatok hajtom ezért a rongyos leíért, amit úgy sem fogtok a saruim elé dobni.

Milyen ismerős ez a hang!

S az idők messzeségéből milyen ismerősnek rémlik fel ez a néni, aki az udvar büzéből, ime, élémbe csoszogott a napos flaszterra.

Jaj, de régi egy néni s milyen csunya... még nekem is... aki pedig azt vallom, hogy a világon csak szép nők vannak! Pizkos, csajtos, mocskos, ráncos. A fején egy elnyűtt férfizokni, amelynek levágta a lábafejét s keccesen ráhuzta a szürke, olajos, rendetlen bubifrizurájára. Olyan rettentő és fájó jelenség volt, hogy csak percek multán, erősen csökkenő kurázsival mertem megszólítani.

— Jónapot kívánok — mondtam, kalapomat mélyen megemelve —, ha meg nem sértem, drága művésznő, ugyebár, kegyeskedik rám emlékezni?

Rám villant s egyszerre a magasságba emelkedett. Onnan szólt le hozzám sértett méltósággal.

— Hogy mer ön uram, egy idegen hölgyet az uccán megszólítani!

Most már tudtam, hogy ki volt.

Régi és szép ifjúságom korából, kezdő hirlapirnok éveim messzeségéből, amikor mindennapos voltam a színházban, ahol a segédszínésznők között uralkodott, egészen elébem tárta magát. Szépség, jómód, selymek, ékszeres... Hü, de régen volt, de teljességgel igaz volt. Aminthogy igaz volt az is, hogy nem tűrt maga körül konkurenciát. Kiharapott a színháztól, akit csak lehetett, és legázolt mindenkit, aki nem is eléje, csak melléje akart sorakozni és elpusztított és kettétört egzisztenciát és karriert, sokszor csak azért, hogy elmulatgasson egy kicsikét... Nem, nem írom ki a nevét, mert egyszerre ráismerne sok hódolója és barátja s „Ő” külön is megkért erre a szivességre:

Mert, természetesen, ő is rámismert és elmondta élete történetét. Nem remegett a hangja, nem könnyezett, nem sirt, hiszen olyan mindennapos história... Ő juttatta eszembe a Mikszáth-novellát is.

— Tudja, édes szerkesztő ur, mindenki lépik egyet, ahogy Mikszáth megírta. Én is. Miért csak én ne? Most itt vagyok az uccán és a külvárosban gajdolk, mert a belvárosban szégyelném... Mondja már... Gajdolk leiekért meg potyára. De azért még nem vagyok egész lent. Még „önálló” vagyok. Még jön a szegényház is s ha ott esetleg hajbakapok valakivel... akkor, ha kipendiretenek onnan is. lássa akkor majd elmondhatom, hogy egészen leégtem,

Hát ő legalább még vigasztalta magát. Jómódja és hiuzkarmai már rég elkoptak, de régi kedélyét még őrizgeti.

Furcsa egy találkozás. Engem, mit tagadjam, banális mindennaposága ellenére is megdöbbenett. S egyéb érzések is átmentek rajtam, mint a hideglelés, vagy mint a nyári zápor, tűnő viharral és szapora villámlással a csendes ég alatt. Érdemes leülni és megírni róla ezt a pár sort. *Géroj nási vremena* — ahogy az orosz Lermantov írná: korunk hőse.

Hatóság elleni erőszak

vádjába bukott a razzián elfogott falusi kislány

(*Temesvár.*) Csapoztathaju kislány szöke nő. Vidékről jött be Temesvárra és most hatósági közegek elleni erőszak vádjá miatt állabírószágelőtt

— Maga bántalmazta a rendőrt — mondja az elnök.

— De hogy bántalmaztam... Ő megragadott és beküldött egy kapu alá — válaszolja a vádlott.

Kiderült a továbbiakban hogy egy razzia alkalmával fogták el a vádlottat s ekkor támadt a hatósági közegek elleni erőszak. Nem nézne ki az ember belőle, hogy rendőrt tudna verni, tizenkilencesztendő és bő könnyezéssel sir.

— Maga rugott, köpött és harapott — állapítja meg az elnök a vádindítvány alapján.

— Nem köpötem és nem rugtam, csak sirtam és leültem a lépcsőre és mondtam, hogy én innen nem megyek el, igazoltassanak és engedjenek el. Mert be akartak kérem vinni, hát miért, hát nem szabad az uccán menni?

— Maga olyan botrányt rendezett, hogy az uccán is megakadt a forgalom — folytatja az elnök.

— Csak sirtam és mondtam, hogy felmegyek az emeletre és leugrom — válaszolja a vádlott.

— Mit gondol, miért akarták igazoltatni?

— Nem tudom. Hogy jönnek ahhoz, hogy csak belöknek egy kapu alá és piszkolnak?

Jön egy nagy börcabátos, borotváltarcu ember, olyan, mint valami tengerészregény illusztrációja. Ezt verte meg a vádlott leány.

— Miért fogták le ezt a nőt — kérdi tőle az elnök.

— Razzia volt.

— Na és ez elég ok volt arra?

— Fixirozta a férfiakat. Is-

Vizelési bántalmakban szenvedők, vese, hólyag és prostatabetegségek, szexuális zavarokban szenvedők keressek fel a Pösgay szanatórium most megnyitott urológiai osztályát, ahol olcsó árak mellett szakorvosi kezelésben részesülnek. Az osztály a legújabb műszerekkel, a legmodernebbül és a legtökéletesebben van felszerelve. **Bejáró szegényebb sorsu betegek számára kedden és pénteken d. e. 9 órakor igen mérsékelt áru rendelés. Rendelőorvos: dr. Ujhelyi urologus specialista. A szanatórium **kórházi osztályán** napi díj teljes ellátással 100 lej. II. osztályon 200 lej. I. osztályon 250—300 lej. Az I. és II. osztályon szabad orvos választás.**

Ne vásároljon bundát Budapesten

A r a d o n o l c s ó b b

NEULÄNDER szücsmesternél,

Bulev. Regina Maria

Fischer Eliz-palota

merjük már — feleli a bõrkabátos. aki rendõraltiszt és van legalább száz kiló. A vádlott körülbelül két és félszer kitellene belõle

— Hogyan bántotta magát? — érdeklõdik a bírõ.

— Megrugott és kézzel ütötte a mellemet, aztán leköpött és összeszidott mindenféleképpen — válaszolja.

Jõ egy másik detektiv, ez már csak késõbb érkezett a tett színhelyére. A megfêkezéshez, azt mondja, hogy az elõzményekrõl nem tud, de azt tudja, hogy a nõ rettenetes patáliát csapott.

— Határozottan állítom, hogy köpött és rugott — mondja emelkedett hangon.

— Na mit szól hozzá? — kérdi a vádlottat az elnök.

— Mit szóljak, nekem nincs tanum, a detektivek összetar-

tanak, — moutja durcásan és leül.

Ismerjük már, volt nálunk az erkõcsrendészeten, rugott és mellbeütötte a kollégámat — mondja a harmadik detektiv.

Falusi leány, tizenkilenc esztendõs, a lábán divatos, de kitaposott cipõ, már megjárta az erkõcsrendészetet, a rendõri fogdát, a razziát és most a fogházat, a törvényszéket is. Bizonytalán nem így képzelte el a találkozását odahaza a világhíres Temesvárral. Jött a falusi szegénységbõl és mindgyárt belesuhant a nagyváros züllött nyomorúságába.

Két heti fogházra ítélik.

Dacos hangon felelbe az amint fejét hátraveti, a gyûlöletesen villanó szemek fölött két mély ránc árnyékosodik, amelyet tizenkilencesztendõs nõk nem szoktak hordani.

Mindenrõl mindenkinék

Egy öreg könyvmoly emlékei a történelem, irodalom, mûvészet és a humor örökéletû birodalmából. Az „Erdélyi Élet” eredeti rovata

Józan ész dicsérete

Manapság, amikor nemcsak a bölcselek, hanem a nagyközönség is minden értéket az ösztönben, az ihletben, a biztos rátapintásban lát s nem a tudásban, olykor szükség van arra, hogy a józan észnek is megadják a maga jogát és elismerését, Franc Nohain, a Revue des Deux Mondesban a józan ész dicséretét zengi:

— A józan észnek nincs jó hırneve: ha minden dölyfös és ostoba fráter ellene szegül, az már nem kis dolog. Pedig a józan ész emberi ösztön. Vagy láttatok-e valaha állatokat, amelyek elienmondtak önmaguknak és nem engedelmekedtek ösztönüknek? Nem, az állatok sem ilyen buták. Valóságos guny az, hogy a közhelynek és elcsépeltségnek jelzik a józan ész minden megnyilatkozását. Minden szavunknak, minden cselekedetünknek a józan ész tartja oda torzító tükrét.

— A józan ész egyensúlyt keres, azt találja meg az egy-

szerü, izléses kifejezést, a helyes arányokat. Amikor a józan ész azt tanácsolja, hogy szeressük azt, aki bennünket szeret, egyáltalán nem ellensége a szerelemnek. Már az, mikor a szerelmi örületnek ellenszegül. A józan ész nyelve mindig világos, szabatos, nem kapható hamis ékesszólásra, a szinfalhasogatásra, zagyvaságokra. Semmi ok sincs arra, hogy az örületnek, az eszelőségeknek hagyjuk a nemes, színes s változatos kifejezések előjogát. Mindössze tudnunk kell, hogy miért és kiknek a számára élünk velük és sohase szabad mérték nélkül, vagy nem kellő helyen alkalmazni. A józan ész nyelve nem zárja ki a lírai fordulatoakat. De ha azt mondom neked, hogy szeretlek téged, az a józan ész nyelvén nem jelent egyebet, mint hogy — tényleg szeretlek téged.

Lord Byron

költőnek gazdag volt, de lordnak szegény s ő úgy kívánt élni, mint egy hiperlord. Szerette a mentül nagyobb szolgaszemélyzetet s bár ő maga, hogy bár sovány és rugalmas maradjon, keveset evett, örült, ha lakomákat adhatott s finom borokat tálalhatott föl vendégeinek.

Amikor első görögországi utazását tette, nemsokkal a nagykoruványilvánítsa után, már akkor is rendezetlenek voltak a viszonyai s négyezer font kölcsönt kellett fölvennie, hogy utra kelhessen. Görögország lett a sorsa. Az első állomás, ahol ott a hajója kikötött Messolonghi volt, ugyanaz a hely, ahol valamikor meg fog halni a görög szabadságért, amelyért mindent föláldozott (a jövőjét s az életét is), anélkül, hogy igazában valamit tehetett volna valamit érte.

Athénben elszörnyülködött, amikor saját szemével látta az elnyomottságot, amelyben a törökök a „nemes” görög népet tartották s ennek minden pillanatban a heves temperamentumból fakadó közvetlenséggel adott kifejezést. Valahány göröggel megismerkedett, mindegyiktől azt kérdezte:

— Hogy türhetitek ezt?

S amikor egyszer egy fiatal görög uriember viszont azt kérdezte tőle:

— Dehát az Istenért, mit csináljunk?

Byron így fakadt ki:

— Rabszolga! Nem vagy méltó a görög névre! Hogy mit csinálj? Bosszuld meg magad!

Ezt persze sokkal könnyebb volt tanácsolni, mint megtenni.

Byron-nak, mint legújabb kitünő életrajzírója, André Maurois sejtí, valószínűleg már ekkor támadt az az elhatározása, hogy életének főcélja a görög szabadság lesz. A hazájából száműzött, a honfitársai által nem méltányolt költő a nemes szenvedelmének itt keresett kielégülést...

Szokratesz

Mikor a nagy görög bölcset halálraitélték, felesége, Xantippe jajveszékelní kezdett:

— Oh jaj! — így kesergett. — Borzasztó e'g ndolni, hogy ártatlanul kell meghalnod!

— Ne bögj, asszony, — felelte neki Szokratesz. — Jobb volna talán, ha bűnősként halnék meg?

Állatok szerepe a történelemben

1473-ban egy wallisi pásztor a svájci és savoyai határ egyik utján hajtotta nagyszámu nyáját, amikor egyszerre farkasok támadták meg. A vadállatok a pásztor láttára megfutamodtak ugyan, de a bárányok is annyira megrémültek az ordasoktól, hogy szétszaladtak. Egy részük savoyai területre menekült, ahol a határőrök elfogták őket. A pásztor hiába kérte, hogy állatait adják vissza. ezért nem maradt más hátra mint az, hogy panasza menjen falujának polgármesteréhez, majd pedig a katonai hatóságokhoz, ahol komoly eljárás tárgyává tették az ügyet. Mivel Savoya nem volt hajlandó visszaszolgáltatni a bárányokat, a svájciak annyira felháborodtak, hogy hadat üzentek a szomszédos államnak. A hadjárat Svájc győzelmével végződött és a békekötés egyik pontját az elszakmányolt bárányok visszaszolgáltatása képezte.

*

Arnulf, a keleti frankok királya 895-ben, amikor Róma körül táborozott, sulyos helyzetbe került, mert az ellenfél segélycsapatának a megérkezése fenyegette és nem volt kilátása arra, hogy az erősen megszállt várost hamarosan elfoglalhatja.

A tétlen táborozás idején Arnulf néhány katonája feliasztott egy nyulat, amely riadtan menekült a marcona katonák elöl Róma irányába. A katonák üldözték az állatot. A többiek ennek láttára trefából szintén az üldözőkhöz csatlakoztak és rövidesen az egész hadsereg a nyul után szaladt. Az ellenséges őrszemek nem tudták, hogy mi történik és mit jelent a nagy hadsereg gyors közeledése. Azt hitték, hogy Arnulf rohamot intéz a város ellen, mire rémületükben elhagyták helyüket. A nyul üldözői ennek láttára felhasználták a kedvező helyzetet, megrohmozták az ellenséges tábor, amely meglepetésében nem volt képes védekezni. Arnulf, mint győztes hadvezér, babérszoroval a fején, bevonult Rómába, császárrá koronáztatta magát és hálából cimerebe felvette a nyulat is.

Rossini és Mayerbeer

A zenészek ez a két kiválósága nem élt jóbarátságban. Egy közös ismerősük megpróbálta kibékíteni. Mondta Rossini-nak, hogy Mayerbeer mennyire el van ragadtatva az ő operáitól. Állandóan a Sevillai borbélyt dicséri — mondotta a jóbarát és ha élvezni akar, a te Telledből játszik részleteket. Ez lehet — mondotta Rossini — azonban Mayerbeer nem az az ember, akivel akárcsak egy óra hosszáig is barátságban lehetne élni. De miért nem? — kérdezte a közvetítő. Hát, hogy képzeled azt, hogy én barátságban tudjak élni egy olyan emberrel, aki azt állítja, hogy a savanyukáposzta jobb étel, mint a makaróni.

Fejfajás ellen Rozsnyay fejpasztilla
ROZSNYAY gyógyoszerár, Arad

POLITIKA

„az Erdélyi Élet“ görbettejkrében

— Egy teljesen ismeretlen kis vidéki deputat is kilépett a Vaida fáborból. Mit szolt ehhez a miniszterelnök ?

Egy kis vidéki városka hitközsege uj rabit akar megválasztani és e célból próbaszónoklatra hiv meg egy jónevű rabit.

A próbaszónoklat ragyogó sikerrel megtörténik, mindenki el van ragadtatva és a hitközség tagjai egyhangulag mellette szavaznak, csak a városka földhözragadt foliozószabója tiltakozik a leghatározottabban a rabi megválasztása ellen.

A tiltakozás dacára persze mégis megválasztják a rabit, akinek másnap első dolga az, hogy a kis foltozószabót felkeresse.

— Mondd, kérlek, — kérdezi tőle — mikor már láttad, hogy mindenki mellettem szavaz, miért szavaztál te ellenem ?

— Nézd, rabi, — feleli hamiskásan hunyorgatva a kis foltozószabó — ha nem szavaztam volna ellened, tudnád-e g yáltalán, hogy a világon vagyok ?

♦♦♦♦♦

— Rendben van, ha egy miniszter idegen ötletekből adja ki a rendeleteit, de lehet-e minden rendeletet idegen ötletekből kiadni ?

A fiatal Kohn nagy lump és ezért az apja gyakran tart neki erkölcsi prédikációkat. Legutóbb azt mondta a fiának :

Gut, als ich jung war, hab ich auch gelumt. Sechsmal, siebenmal, achtmal in e Woch. Aber nicht jeden Tag !...

♦♦♦♦♦

— Milyen utasítást adhatnak a pénzügyminiszterek a repülő adóinspektoroknak ?

Kohnnak az utazója valahol a Balkánon jár, ahol már nagy havazások vannak. A vonat egy kis állomáson megreked, a hófuvástól nem tud tovább menni.

Az utazó telegrafál és megkérdi, hogy most mit csináljon. Kohn azonnal válaszol :

„Üljön le az utitársakkal kártyázni és a nyereséget küldje be“.

Pénzfelvételekre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében, — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

— Hogy van az, hogy a külföldön járó politikusok és a vendéglátó házigazdák mindig csak jót és szépeket mondanak egymásnak?

Kohn utazik és kinéz az indulásra kész vonat ablakából. A Perronról felszól hozzá egy kis zsidó:

-- Guten Tag, Herr Schwarz.

— Guten Tag.

— Wie geht es Ihnen?

— Gut.

— Frau?

— Gut.

— Kinder?

— Gut.

— Schwiegermutter?

— Gut.

Ebben a pillanatban füttyül a vonat és elindul. Kohn leül a helyére, mire a szembenülő Grün így szól hozzá:

— Ich versteh dich nicht. Du bist doch nicht Schwarz, hast ka Frau, kane Kinder, und ka Schwiegermutter.

— Aber, — legyint Kohn — wegen zwei Minuten soll ich mich herstellen...

— **Miért nyugodtak bele Vajdáék lassanként mégis abba, hogy Maniu kilépett a társaságukból?**

Mórickának azt mondja a papája:

— **BCNaC** mit szólsz hozzá, Móricka, a Golya egy kis testvérkét hozott neked?

— Mit szólhatok, — feleli bosszusan Móricka — amikor mindig fait accompli elé állítjátok az embert.

— **Mit szól a közönség a színházi nagytanács eddigi működéséhez?**

Kohn azt mondja a feleségének:

— Már igazán sürgős volna a Bertánkat férjhez adni.

— Miért? — kérdi megütözve Kohnné.

— Tudod, Zálíkám, eddig még csak szép volt, de most már kezd a gusztus dolga lenni.

— **Milyen alapon jutnak nálunk jó állásokhoz a rokonok és a jóbarátok?**

Egy angol, egy ir és egy skót elhatározzák, hogy közös vacsorát rendeznek piknik alapon, mindenki hoz valamit.

Én hozom az italt, — mondja az angol.

— Én hozom a tésztát, — mondja az ir.

— Én hozom az öcsémet, — mondja a skót.

Arad előkelő közönsége

GH. ILICA

cipőszalonjában (v. Zrinyi-u. Bohus-palota) szerzi be cipőszükségletét
**Orvosi rendelésre gyógycipők, betétek, ludtalp, bokasülyedés és talp-
sülyedés ellen nagyon olcsó árban készülnek.**

Apró történetek

arról a bizonyos áldott rossz emberről

A rossz ember, aki földi javakkal bizony nagyon gyéren van elerestve, magyarul mondva szegény ember, minden délután kimegy a temetőbe és a gazdag emberek sírjai közt sétál. Meg-megáll a hatalmas sirkeresztek és a nagy sírboltok előtt és nézi, bámulja őket. Mikor aztán már jól kinézte magát, így szól:

— Na, most én elmegyek vacsorázni, ti meg itt maradtok.

*

A rossz ember kikiséri a vonathoz a barátját, aki Abbáziába utazik.

Már az sem igen tetszik neki, hogy a barátja Abbáziába utazik, de mikor meglátja, hogy a csomagjait hálókocsiba rakatja be, egészen elmegy a kedve.

— Ebben a hálókocsiban utazol? — kérdi a barátjától.

— Igen.

A rossz embernek felvillan a szeme és lelkesen mondja:

— A másik szebb.

A rossz ember asztala mellett egy gazdag ember gyönyörű halat eszik. A rossz ember odanéz és azt mondja:

— Én is ennék.

Néhány perc múlva a gazdag embernek egy szálfka megy a torkára, őrült riadalom támad, a gazdag ember fuldokol.

A rossz ember odanéz és megleégedetten mondja:

— Én is fuldokolnék . . .

Egy jó ötletért 5000 Lei

a DIANA sósorszesz közönség pályázatán

Azt a baráti kapcsolatot, mely eddig is megvolt a DIANA sósorszesz fogyasztói és gyártói között, szorosabbra akarjuk fűzni. Az a meggyőződésünk, hogy a közönség a legjobb reklámtervező, tehát pályázatot hirdetünk a közönség részére, *reklámötletekre*.

A DIANA pályázat tárgya:

A DIANA sósorszesz. Aki csak egyszer is megvette, egész életén át használja ezt az életet, erőt, egészséget adó háziszert. Otthon, sportnál, utazásnál, kirándulásnál nélkülözhetetlen. Gyermekek és felnőtt, szegény és gazdag, egészséges

és beteg egyformán használja. Olyan fontos, akár a mindennapi kenyér. (Részletes használati utasítás minden üveghez mellékelve).

A DIANA pályázat formája:

Beküldhető rajz, vers, jelmondat, szöveg és egyéb reklámötlet. A rajzoknál nem a tökéletes kidolgozás, hanem az ötlet a fontos: a vers legfeljebb négy soros pattogó című, könnyen megjegyezhető szöveg; a jelmondat legyen néhány szavas szöveg, amely a DIANA sósbornesz utolérhetetlenségét, nélkülözhetetlenségét és számos jó tulajdonságát hirdeti. Egyéb reklámötletre a legtágabb tér kínálkozik! Ezt legfeljebb 15—20 sorban kérjük leírni és beküldeni. Kérjük a papírnak csak egy oldalára írni!

A DIANA pályázat feltétele:

A pályázaton mindenki részvehet, aki pályamunkájával együtt egy DIANA sósbornesz használati utasítást küld és a pályázati hirdetés szelvényét mellékeli.

A pályázat határideje: 1933. november 30. Eredményét a lapokban közöljük.

DIJAK: I. díj 5000 Lei. II. díj 3000 Lei, III. díj 2000 Lei és IV. díj 1000 Lei; ezenkívül 20 vigaszdíj, összesen 15.000 lej értékben. A pályaművek közül zsűri választja ki a nyerteseket. A zsűri döntése megfellebbezhetetlen! A nyertes pályaművek minden jogukkal együtt a DIANA tulajdonába mennek át. Egy résztvevő többféle tervvel is pályázhat, csak arra kérünk mindenkit, hogy minden tervét külön papírlapon küldje be az alábbi címre, persze egy borítékban:

„DIANA TIMIȘOARA“

Várjuk a pályamunkákat!

Itt levágandó és beküldendő!

55

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

Alulírott mellékelt..... drb. pályamunkával résztveszek a DIANA sósbornesz-pályázaton. A hirdetett feltételeket kötelezőleg elismerem. Mellékelendő:

1. Egy DIANA sósbornesz használati utasítás.
2. A pályamunkák.

(olvasható aláírás.)

pontos cím.

(x)

Helyet cseréltek! — szerkesztő ur!

Kik cseréltek helyet, Szemfülessy?

Hát a nemzeti ligában szereplő aradi csapatok közül a Gloria a legutóbbi forduló előtt az első helyen volt, az AMTE pedig a másodikon, de remélhető, hogy vasárnapra már a Gloria is az élre ugrik.

Ez nagyon szép Szemfülessy, de vajjon mi történt az aradi csapatokkal, amelyek nem kisebb neveket veszítettek, mint Albu, Burdán, Barbu, Braun, Walter és most mégis jobb helyezéseket érnek el, mint a nemzeti bajnokság első évében?

— Ennek is meg van a magyarázata. A csapatok ugyanis olyan igazi, ugynevezett amatőrökkel küzdenek, amilyenre csak igen régen voltak képesek. A játékosok minden mérkőzés fontosságának tudatában olyan szünni nem akaró agilitással és odaadással küzdenek, hogy ennek a mindent elsöprő győzniakarásnak nem is maradhat el a jól megérdemelt következménye, amely nem más mint: győzelem...

— Na és honnan ez a nagy lelkesedés?

— Hát tejszik tudni, a játékosok bizonyos prémiumokat kapnak és ezek az utóbbi időben már igen jelentős összegekre rugnak...

— Mi ujság a szövetség berkeiben?

— Nincsen semmi különös. Olyan vihar előtti szélcsend uralkodik. A vihar ugyanis november 25-én lesz, amikor is az új diztrikt kerül megválasztásra.

— Milyen lesz az aradi futballszövetség új összetétele?

— Ez az, amit még nem lehet tudni, de a két párt, amely az uralomért küzd, nem tölti tétlenül az időt, hanem szorgalmasan gyűjti a prokurákat. Az egyik részen állítólag a többséghez szükséges prokurák már meg is vannak.

— Hogyan tudta a Transilvânia a minap legyőzni a TMTE-t?

— Nagyon egyszerűen. A kupamérkőzést megelőző csütörtökön kellett volna a kupameccsnek lezajlania Temesváron, de az odautazó Transilvániát azzal fogadták, hogy a központ rendelkezése értelmében a kupameccs elmaradt. A két csapat tehát csak barátságos mérkőzést játszott, amelyen a Transilvânia gyengén játszott és kikapott 4:1-re, állítólag azért, hogy ellenfelét elbizakodottá tegye. Vasárnap azután rákapcsoltak az aradi kékek és a csütörtöki „így játsztok ti” helyett „így játszunk mi” csatakiáltással megérdemelten érték kupán a temesvári munkásokat.

— Magát még nem érték kupán, Szemfülessy?

— Nem, de nem is fognak, mert már itt sem vagyok...

w.

Orvosi kozmetikai intézet Arad, Str. Románului 10
Szűrtelenítés, szemölcs-eltávolítás, arcápolás (bérletben is) Esti kikészítés. Külön tisztviselői árak

Kenyérhegyek

tövében millók éheznek

(Arad). A mélységben, ahova lesülyedtünk, a mélységben... a kilátástalanság örvényei s a reménytelenség szakadékai között ténferegve... akad azért még mindig egy és más, ami megborzolja az ember idegzetét és megélelnti egy pillanatra az életunt, satnya érdeklődést.

Azt mondja egy hiteles hír, hogy a piacon rothadásra ítélve nyulnak a tetőkig a burgonya- és főzelékhegyek. Hozzák a rengeteg káposztát: ottmarad azonmód az is.

Nincs vásár.

A közvetítő kereskedő nem vásárol, mert nem vásárol senki tőle sem. A régi, nagy fogyasztótömegek nincsenek sehol. Azaz, hogy vannak, de csak mint tömegek és nem mint fogyasztók. A közismert tömegélelmicikkek hegyláncai rothadnak el, mert a bani sincs már a zsebekben, amiért megvásárolható volna. Amire valamikor csak nagy inségében fanyalodott az ember, mint rendszeres tápiálékára, az ma megvásárolhatatlan luxuscikké lépett elő és épugy kussol a piacon, mint a legelőkelőbb boltok kirakataiban.

Egy szóval: nincs vásár se krumpliban, se tökben. Nincs vásár semmiben, amiből valamikor a dolgozó ember pénze duzzasztotta a forgalmat.

Hát hol vannak a dolgozó emberek? Egyáltalában: hol van a társadalom, amely a munkájából akar megélni? Inség-

Ha van

Ha nincs

Osztálysorsjegye

jó érzés,
türelem,
bizalom,
reménység

szomorúság,
fájdalom,
türelmetlenség,
reménytelenség

a biztos jutalma!

állandó kísérője!

Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye! — Vásároljon sorsjegyet a

G O S D S C H M I D T-ban!

levesre került itt már mindenki, aki azelőtt maga táplálta magát és családját s ha nem került még oda, hát arra a sorsra jutott, ahol az inségleves jelöltje lett belőle? Az egyik már ott van? A másik majd ott lesz?

Kicsi hír az — a cinizmus számára talán jelentéktelen is, — hogy nincs vásár burgonyában és főzelékfélékben. Nincs vásár, éppen most, amikor azt lehetne hinni, hogy csak ebben van.

Mi azonban kiemeljük ezt a „kicsiséget“ a napi hírek szürke csokrából s mindazoknak, akiket illet, fölmutatjuk, meglobogtatjuk, mint riadtan figyelmeztető vészjelt. Van sok minden, amiről a mai ember már nem is beszél. A hus miatt, ami époly képtelenség számára, mint Kelet vagy Nyugat drága csemegéje, már nem is panaszkodik. De amikor

a kenyér és a tej fogyasztásának ijesztő csökkenése után, ime, a tömegélelem közismertje: a krumpli is oda rothad az eladó nyakára, akkor már nagyon tuljutottunk a tizenkettedik órán

s akkor már nem szép ígéret kell, hanem gyors cselekedet.

Az el nem adható burgonya: rettenetes vészjel.

Irtó nyomorra mutat és irtó szégyen, hogy idáig juthattunk. Pedig van itt nemcsak burgonya, hanem a szent és a jó kenyér is bőséggel van itt. Csak éppen a munka hiányzik a kezekből és a tisztességes ellenérték, a munkabér nincs a zsebekben.

Csak ez a „csekélység“ hiányzik. És emiatt van az, hogy annyi ember fordul Csináz! árokszélre Libray kenyérhegyek tövében...

MŰVÉSZI ESEMÉNYEK

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

Sherlock Holmes, a mesterdetektív

Annyi kétes értékű detektívfilm után végre megjelenik Sherlock Holmes is a hangosfilm vásznán. Conan Doyle, a Sherlock Holmes regények írója nem hiában „a detektívregény királya“, a filmen is bebizonyítja, hogy lehet irodalmi és művészi értéke a detektívdramának is. Hogy mi emeli ki Conan Doylet a többi regények írói közül, ma már mindenki tudja. Conan Doyle regényei melyeknek hőse Sherlock Holmes, nem a bűnözők malmára hajtják a vizet és nem abban merülnek ki, hogy fondorlatos gonosztettek kieszelését és véghezvitelét dicsőítik, hanem a detektív nyomozását és ezzel az emberi logika bámulatos

működését mutatják be. Sherlock Holmes nemcsak bátor hős, aki élete kockáztatásával küzd az alvilág ellen, hanem egyszersmind bámulatos emberi agyvelő hordozója, aki szobájában pipázgatva tisztára következtetés útján kideríti a gonosztetteket, felfedezi elkövetőiket és rendőrség kezére juttatja őket. Nem a szerencse kedvez neki, hanem tudása, mellyel felülmulja a legravaszabb bűnözőket is. A legapróbb jeleket is észreveszi éles megfigyelőképességével és ezekből indítja meg csodálatos következtetéseit, amelyek egy hajszálnyira sem térnek el az igazságtól. Ha nem is létezik a világon ilyen Sher'ock Holmes, mindenesetre ő az emberi gondolkozás ideálja, a tiszta ész legkiválóbb képviselője, akitől minden ember tanulhat. Ha észjárásának minden sajátosságát nem is tudjuk átvinni az életbe, mégis eszményképnek kell tekintenünk, amely felé minden embernek törekednie kell, akármilyen pályán működik is. Sherlock Holmes az irodalomban, színpadon és most már a mozivászonon is él és létezésével nem egy embernek adott tanácsot és utmutatást. Ez tette népszerűvé alakját és világhírűvé megteremtőjét, Conan Doylet.

A film, mely a közeljövőben az aradi közönség elé kerül, William K. Howard rendező műve és az eredeti regény után készült. Arról a harcról van benne szó, amelyet a kiváló detektív James Moriarty, a hírhedt nemzetközi gonosztevő ellen folytat. Mindjárt a megindulásában van valami megkapó, mely minden más hasonló zsánerű filmtől megkülönbözteti. A végén kezdődik. Sherlock Holmes a rendőrség kezére juttatta a gonosztevőt és a bíróság halálra ítéli. Moriarty azonban a végszó jogán megfenyegeti az ügyészt, a rendőrfőnököt és a mesterdetektívet, hogy előbb fognak meghalni, mint ő, a halálraitélt. Sikerült is megszöknie a börtönből és ekkor újabb elkeseredett küzdelem indul meg közte és Holmes között. A detektív pedig már szeretne visszavonulni mesterségétől, mert megígérte menyasszonyának,

Mindennemü parafa- és fadugók, valamint pincészeti cikkek nagy raktára

„Szerderit“ S. A. pt. Com. de Art. de plută și chimicale

Parafa és vegyészeti cikkek r. t. A r a d, Bul. Carol 63.

Vis-a-vis Bca Nationala

hogy felhagy veszedelmes foglalkozásával. Addig azonban lehetetlen, amíg Moriarty életben van. A legváltozatosabb és legizgalmasabb harc folyik le a közönség szemei előtt a két zseniális ember között, akik közül az egyik az emberiség javára, a másik pedig kárára dolgozik. Soha nem látott és hallott gonosztevői és nyomozási trükkök játszódnak le a darab folyamán. Revolver dörren, bünszövetkezet működik, ártatlan áldozat hull el, míg végre frappáns megoldással befejeződik az egész.

Sherlock Holmes szerepét Clive Brook, a kiváló amerikai színész alakítja, aki úgy vázolja elénk az emberfeletti embert, amint minden olvasó annakidején elképzelte. Magas homlokával, kis pipával szájában ül szobájában és fejében a gondolatok tengerárja viárazik. Cselekedete mindig gyors és meglepő, de még meglepőbb az a magyarázat, melyet elénk tár. Nyugalma izgalomba hozza a nézőteret. A gonosztevő szerepében nem kisebb művészt látunk viszont Ernest Torrence személyében, akinek már jónéhány ragyogó atakítását élvezhette az aradi közönség. Vakmerősége és aljassága minden mozdulatából kitükröződik, anélkül, hogy túlzásokba kerülne és a néma filmek banditáihoz hasonlítana. Éreztetni a nézővel, hogy nagy intellektus, aki rossz utra tévedt. A detektív menyasszonyát Mirjan Jordan személyesíti meg és mintaképe a modern angol lánynak, aki nem ijed meg a saját árnyékától. Szépsége és nőies mozgása nem tévesztik el a hatást. A nagyszerű együttes megmagyarázza azt az óriási sikert, amit ez a film mindenütt elért, ahol már bemutatták.

— Minden cikkért írója felel. — Az „Erdélyi Élet” hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

Hotel Dácia

legelőkelőbb kávéházával és
éttermével Arad legjobb
közönségének találkozóhelye.

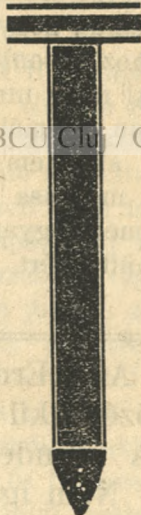
Glausiuss-jazz!

Glausiuss-jazz!

Sorsdöntő lépés...

lehet mindenki számára belépni az állami osztálysorsjáték sorsjegyarusítóihoz.

Mert...

November 9-én kezdődő 4-ik állami osztálysorsjáték nyereménysorozata *páratlan* nyerési esélyeket nyújt.

A játék tartama alatt kisorsolásra kerül :
Tizenhárom főnyeremény 1.000.000.— lejtől 5.000.000.— lejig.

Ötvenhárom nagynyeremény 100.000.— lejtől 5.000.000.— lejig.

Negyvenezer nyeremény 244.000.000.— lejt meghaladó értékben.

Öt jutalom egyenként 1.000.000.— lej, vagy
Egy nagy jutalom 5.000.000.— lej.

Lépjön be reménységgel már az első osztályba, hogy mind az öt osztály nyerési esélyeit kihasználhassa, mert az időközben belépő játékosok a már lejátszott osztályok árát amúgy is meg kell fizessék.

(folytatása a következő oldalon)

Vásároljon reménységgel sorsjegyet már az I-ső osztályba, melynek főnyereménye már 1.000.000 lej

Mindenkinek,
minden egyes
sorsjegynek
egyenlő nyerési
esélyei vannak az

Állami Osztálysorsjátékon

I. osztály húzása már november hó 9 és 10 éj

Sorsjegyek árai :

$\frac{1}{8}$ 125, $\frac{1}{4}$ 250, $\frac{1}{2}$ 500, $\frac{1}{1}$ 1000
lej osztályonként.

Vegyen, vagy rendeljen postán állami osztálysorsjegyet az erdélyrészi hivatalos főelárusító

Banca Ilescu S.A.-tól Cluj

amely a legszerencsésebb főelárusítónak bizonyult és ezen ideig 28.000.000.— leit meghaladó összeget fizetett ki készpénzben nyeremények címén. —

Fiókok és ügynökségek egész Erdély és Bánát területén. — Képviseletünk Aradon : Olariu János, strada Bratianu No. 3.

ERDÉLYI HÍRLAP

a romániai magyarság legnívósabb, legnépszerűbb napilapja.

Bevásárlás előtt tekintse meg **Szántó és Komlós** ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben. **ARAD, Színházépület.**

— A „REGGEL” —

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótáborának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

- ha** valaki előfizetni akar,
- ha** valakinek címváltozása van,
- ha** nem kapja a lapot,
- ha** a kézbesítő körül panasza van:

forduljon rögtön a „Reggel” kiadóhiv. jához. Str. M. Nicora 1.

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

Divatáruháza Arad, Srada Bratianu (Weitzer-János-ucca 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. —

A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. oo oo oo

Ö s z i a n g o l és francia divatlapok érkeztek a „REVÜ” SZALONBA

CSONT

elsőrendü uriszabósága, volt Deák F.-u. 15.

AZ ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégebb, legolvasottabb és legelterjedtebb napilapja!

Kiadja az „Erdélyi Élet” Lapkiadó Vállalat.

Tip. Lovrov, Arad